

Lisa "2024. aasta tööplaani prioriteetsed projektid"

1. Erihoolekanne		02.01.2024–13.12.2025	
<p>Projekti eesmärk on analüüsida erihoolekandeteenuste korraldamist, mille põhjalt teha ettepanekud teenuste jätkusuutlikkuse, kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamiseks nii, et psüühilise erivajadusega inimeste toimetulek igapäevaeluga hakkama saamisel ning kogukonnaval osalemisel oleks vajaduspõhiselt toetatud. Muutuste rakendamise jaoks on vaja selgitada riigi ja kohaliku tasandi rollid ning jõuda kulupõhisel mudelil põhineva piisava rahastuseni.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Riigi ja KOV vahel on rollid kokku lepitud, teenuste rahastus on kulupõhise mudeli kohane, teenus on isiku vajadustest lähtuvalt kättesaadav, erihoolekande asutuste reorganiseerimine on lõpule viidud.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teenuste jätkusuutlikkuse analüüsi põhjal on tehtud SOM juhtkonnale ettepanekud poliitika muudatusteks; • investeeringu toetuse andmise tingimused on kinnitatud ning reorganiseerimiseks vajalikud toetavad meetmed on Sotsiaalkindlustusametiga kokku lepitud; • SHS eelnõu on VV poolt kinnitatud, päeva- ja nädalahoiuteenuse muudatustega seonduvad ministri määrused on ette valmistatud, kooskõlastatud ja jõustuvad koos SHS muudatustega; • isikukeskse teenusmudeli (ISTE) rakendamiseks vajalik SHS eelnõu kontseptsioon ja seonduvate rakendusaktide kavandid on puudutatud osapooli kaasates ette valmistatud. 	<p>Vastutaja: hoolekande osakonna juhataja Ivar Sikk</p> <p>Projektijuht: hoolekandeteenuste- ja toetuste poliitika juht Tarmo Kurves</p>	<p>Kaasvastutaja: Sotsiaalkindlustusamet</p> <p>Ootus kaasvastutajale: Sotsiaalkindlustusamet kogub analüüsiks vajalikke andmeid, juhib aktiivselt muutusi poliitika elluviimisel (sh teenuseosutajate ja KOVide osas) ning teostab seiret.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse <i>H. Parandame erivajadusega inimeste heaolu ja ühiskondlikku aktiivsust ning tõhustame pikaajalise hoolduse süsteemi.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	<div> <div> 3 HEA TERVIS JA HEAOLU </div> <div> 10 EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE </div> </div>

2. Rehabilitatsioonisüsteemi reform		02.01.2024–30.11.2027	
<p>Reformi eesmärk on luua erivajadusega inimestele tugisüsteem, mis võimaldab abivajaduse kiirelt tuvastada, lihtsustab vajadustele vastava abi saamist ja tagab vajalikud tugimeetmed. Visioon on integreerida erivajadustega inimestele rehabiliteerivate sekkumiste pakkumine tervisevaldkonnaga, pakkudes funktsioonide taastamisele ning säilitamisele suunatud teenuseid integreeritud teenustena.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Erivajadusega inimestele on vajalik abi ja tugi tagatud võimalikult lihtsalt, tõhusalt ja lõimitult, ennetades abivajaduse süvenemist. Rehabiliteerivate teenuste pakkumine on integreeritud sotsiaal- ja tervisevaldkonda tagades inimesele loogiline teekond abini ning kaotatud on dubleeriv teenuste pakkumine eraldiseisvalt erinevate süsteemide kaudu.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> valminud on rehabilitatsiooniteenuse sekkumiste kaardistus ja sekkumiste rakendamiseks tegevuskava; kinnitatud on sotsiaal-, tervise- ja haridusvaldkonnas laste integreeritud vajaduspõhise toe pakkumise ning hindamiste konsolideerimise ettepanekud; rehabilitatsioonisüsteemi muutmise protsessi tegevuskava on koostatud, sh muutmist vajavad õigusaktid kaardistatud, edasine õiguslike muudatuste menetlemise tegevuskava on kokku lepitud. 	<p>Vastutaja: laste ja pere osakonna juhataja Liisa-Lotta Raag</p> <p>Projektijuht: erivajadustega laste poliitika juht Brit Tammiste</p>	<p>Kaasvastutajad: Sotsiaalkindlustusamet, Tervise Arengu Instituut, Tervisekassa</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Sotsiaalkindlustusamet</u> pakub analüütilist tuge, osaleb rehabilitatsioonisüsteemi muudatusi käsitlevates aruteludes, tehes ettepanekuid lahenduste väljatöötamiseks ning annab sisendi võimalike IT-arenduste kohta. <u>Tervise Arengu Instituut</u> toetab RFK kasutamist ja rakendamist, osaleb uute sekkumiste väljatöötamise ja valideerimise protsessides. <u>Tervisekassa</u> pakub analüütilist tuge tervishoiuteenuste sihtrühma, teenuste rahastamise ja teenuste arendamise eelduste teemal ning kaardistab muudatuste elluviimiseks vajalikud eeldused ja ressursid.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse H. <i>Parandame erivajadusega inimeste heaolu ja ühiskondlikku aktiivsust ning tõhustame pikaajalise hoolduse süsteemi.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	<div> <div> 3 HEA TERVIS JA HEAOLU </div> <div> 10 EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE </div> </div>

3. Pensionite jätkusuutlikkuse tagamine		02.01.2024–30.11.2025	
<p>Rahvastiku vananemine ja vähenemine paneb üha suurema koorma tööealistele inimestele pensionisüsteemi ülalpidamiseks ning ohustab pensionisüsteemi jätkusuutlikkust. Tarvilik on täiendada olemasolevat pensioniskeemi ja soodustada inimeste harjumust pensioniks raha koguda. Lisaks on pensionite väljamaksmine taakvara probleemide tõttu ebakindel. Vajalikud on ettevalmistused oodatava elueaga seotud pensionieale üleminekuks 2027. aastast.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Eesmärgiks on majanduslikult hästi toimetulevad inimesed. Samuti on oluline tagada, et pensionite väljamakse on sujuv ning kõik õigustatud isikud saavad pensioni õigeaegselt. Valmisolek oodatava elueaga seotud pensionieale üleminekuks on tehtud.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> loodud on tööandjapensioni alternatiivide analüüs; eesti.ee pensionileht on uuendatud; taakvara pensionite maksete osa on osaliselt asendatud kaasaegse infosüsteemiga; vanaduspensioniea muudatuste rakendamiseks on läbi viidud vajalikud analüüsid; välispensionite maksmise korrastamise tegevuskava on kokku lepitud; pensionite rahastusvaldkonna tegevuskava on kokku lepitud; rakendunud on üks hüvitiste väljamaksuviis; isikustatud sotsiaalmaksu arenduse I etapp on valmis. 	<p>Vastutaja: Sotsiaalkindlustusameti peadirektor Maret Maripuu, hüvitiste ja pensionipoliitika osakonna juhataja Kristiina Selgis</p> <p>Projektijuht: pensionipoliitika juht Merle Sumil-Laanemaa; Sotsiaalkindlustusameti pensioni valdkonna juht Agne Kiviselg</p>	<p>Kaasvastutajad: TEHIK</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>TEHIK</u> vastutab infotehnoloogiliste tegevuste elluviimise eest.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse G. <i>Uuendame sotsiaalkaitse korraldust, arvestades ühiskondlikke muutusi.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	

4. Sotsiaal- ja tervisvaldkonna teenuste lõimimine		17.05.2023–27.05.2025	
<p>Eesti elanikkond vananeb ning vajadus ja ootus kvaliteetsete sotsiaal- ja tervisteenuste järele kasvab. Samal ajal on sotsiaalhoolekanne ja tervishoid mõlemad alarahastatud valdkonnad, kus on juba praegu oluline tööjõupuudus ning suured piirkondlikud erinevused teenuste kättesaadavuses ja kvaliteedis. Ressursinappuse tingimustes on oluline pakkuda integreeritud abi, kuid praegune sotsiaal- ja tervishoiusüsteem on üksteisest lahus, vähe on terviklikke (ravi)teekondi ja koordineeritud abi osutamist, valdkondade töökorraldus ja rahastamine ei soosi ennetamist ja ühtset tegutsemist, puudusi on andmevahetuses, spetsialistide väljaõppes, vastastikuses teadlikkuses ja usalduses.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Eesmärk on luua integreeritud sotsiaal- ja tervishoiukorraldus, mis tagab Eesti elanikele tervikliku ja ennetusele fookuseeritud abi ning vähendab seeläbi hoolduskoormust ja toetab tervena elatud eluaastate kasvu.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> valminud on meditsiiniseadmete ja abivahendite lõimitud lahendust kirjeldav väljatöötamiskavatsus; valminud on integreeritud sotsiaal- ja tervisvaldkonna korraldus- ja rahastusmudeli esmane analüüs ja ettepanekud. 	<p>Vastutaja: innovatsiooni asekancler Nele Labi</p> <p>Projektijuht: sotsiaal- ja tervisvaldkonna integratsiooni juht Anneli Taal</p>	<p>Kaasvastutajad: Tervisekassa, Tervise Arengu Instituut, Terviseamet, Raviamet, Sotsiaalkindlustusamet, TEHIK,</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Tervisekassa</u> koostab analüüsiks vajalikke andmeülevaateid, osaleb VV memorandumide koostamises, panustab abivahendite ja meditsiiniseadmete VTK lahenduste väljatöötamisse ning osaleb jätkutegevustes. <u>Tervise Arengu Instituut</u> koostab analüüsiks vajalikke andmeülevaateid ja osaleb VV memorandumide koostamises. <u>Terviseamet</u> panustab VV memorandumide koostamisse ning annab sisendi tegevuslubasid ja järelevalvet puudutava osas. <u>Raviamet</u> panustab VV memorandumide koostamisse ja abistab vajalike andmetega. <u>Sotsiaalkindlustusamet</u> koostab analüüsiks vajalikke andmeülevaateid, osaleb VV memorandumide koostamises, panustab abivahendite ja meditsiiniseadmete VTK lahenduste väljatöötamisse ning osaleb jätkutegevustes. <u>TEHIK</u> panustab andmeintegreerimisprojekti.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse E. <i>Lõime tervishoiu- ja sotsiaalteenused inimesekesksetl.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	<div> <div> 3 HEA TERVIS JA HEAOLU </div> <div> 10 EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE </div> </div>

5. Vähi ennetamine		02.01.2024–31.12.2030	
<p>Vähki haigestumine on Eestis tõsine probleem. Alates 2000. aastast on vähisuremus vähenenud nii meestel kui ka naistel, kuid see on jätkuvalt surmapõhjustest teisel kohal. Teadaolevalt on 40% vähijuhtudest ennetatavad. Eesmärgiks on säästva vähiennetuse arendamine, vähi varajase avastamise tõhustamine sõeluuringute ja vähiteekondade kaudu, vähiravi kättesaadavuse parandamine ja andmekasutuse tõhustamine.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Eesmärgiks on tagada, et vähki haigestub vähem inimesi, inimesed elavad peale vähidiagnoosi kauem ja tervemana ning vähiga elavate inimeste elukvaliteet on parem. Rahvastiku tervise arengukavas 2020–2030 on eesmärgiks seatud vähendada vähisurmade arvu aastas poole võrra.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sotsiaalministeeriumi ja loodava vähikeskuse koostöös on kokku lepitud strateegilised prioriteedid, mis on aluseks rahvusvaheliste koostööprojektide rahastustootluseks; • loodud on valmisolek käivitada geneetilise riskiga rinnavähi arvutamise teenuse piloteerimine 40 a naiste vanuserühmale; • alanud on esnäärmevähi riskipõhise sõeluuringu teostatavusuuring; • kokku on lepitud põhimõtted maovähi skriiningu algatamiseks Eestis; • läbi on viidud kopsuvähi sõeluuringu pilootprojekti meditsiiniikiirituse kliiniline audit; • loodud on kopsuvähi patsiendi raviteekonna standard. 	<p>Vastutaja: tervisesüsteemi arendamise osakonna juhataja Kersti Esnar</p> <p>Projektijuht: peaspetsialist Made Bambus</p>	<p>Kaasvastutajad: Tervisekassa Tervise Arengu Instituut, Terviseamet</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Tervise Arengu Instituut</u> viib läbi eluviisiteguritele suunatud vähiennetust ja osaleb teadusuuringutes vähitõrje tulemuslikkuse ja uute lahenduste loomiseks. <u>Tervisekassa</u> tagab rahastuse ja valmisoleku sõeluuringute pakkumiseks ja laiendamiseks., piloteerib uusi sõeluuringuprogramme, korraldab kommunikatsiooni, uuendab vähisõeluuringute korraldus- ja tegevusjuhendeid. <u>Terviseamet</u> tegeleb laste ja noorte HPV-vastase vaktsineerimise kommunikatsiooni sisuloomega ja osaleb meditsiiniikiirituse auditi läbiviimisel.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse B. <i>Kujundame elukeskkonna ning inimeste hoiakud ja käitumise tervist ja keskkonda hoidvaks ning vähendame riskikäitumist.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p> <div data-bbox="1821 1192 2067 1430"> <p>3 HEA TERVIS JA HEAOLU</p> </div>	

6. Rahvastiku terviseriskide vähendamine		02.01.2024–31.12.2024	
<p>Peamised surmapõhjused Eestis on vereringeelundite haigused, pahaloomulised kasvaja ja õnnetusjuhtumid/vigastused. Rohkem kui pooled Eesti enneaegse suremuse ja haigestumuse tõttu kaotatud eluaastatest tulenevad riskiteguritest või riskikäitumisest, mille eesotsas on toitumisega seotud riskid ja legaalsete uimastite (alkoholi ja nikotiini, sh tubaka) tarvitamine. Viimastel aastatel on tõusmas noorte illegaalsete uimastite korduvtarvitamine, samuti on 2022. aastast hüppeliselt kasvanud üledoosisurmad. Projekti eesmärk on ennetada ja vähendada uimastite tarbimist ning vähendada ülemäära kehakaalu, mis on põhilised ennetatavate haiguste ja surmade riskitegurid.</p>	<p>Pikaajaline tulemus (aastaks 2030): Eesti elanike seas vähenevad nii riskikäitumine kui ka ennetatavad surmad ning suureneb tervena elada jäänud aastate arv.</p> <p>Tulemus 2024 aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • valminud on analüüsid mudelite koostamiseks, mis võimaldavad ennetada ja vähendada alkoholi, narkootikumide ja toitumisega seotud terviseriske; • valminud on toitumise ja liikumise roheline raamat ning sõlmitud koostöölepe ettevõtjatega lisatud suhkrute, soolade ja küllastunud rasvhapete vähendamiseks toiduainetes; • valminud on alkoholipoliitika roheline raamat ning alkoholi müügipiirangutele järelevalve tegemise juhendmaterjal; • koostatud on tubakaseaduse muudatuse eelnõu, mis vähendab alternatiivsete nikotiini ja tubakatoodete atraktiivsust noortele; • loodud on uudsete nikotiini (sh tubaka) toodete hindamise ja turule lubamise süsteem. 	<p>Vastutaja: terviseala asekancler Anniki Lai</p> <p>Projekti juht: rahvatervise osakonna juhataja Heli Laarmann</p>	<p>Kaasvastutajad: Tervise Arengu Instituut, Terviseamet, Ravimiamet, Tervisekassa</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Tervise Arengu Instituut</u> toetab tõenduspõhist poliitikakujundamist ja viib ellu ESF tegevusi. <u>Ravimiamet</u> tegeleb naloksooni tootja(tega) läbirääkimistega. <u>Terviseamet</u> panustab järelevalve teemade toetamise ja poliitikakujundamise. <u>Tervisekassa</u> toetab poliitikakujundamist.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse B. Kujundame elukeskkonna ning inimeste hoiakud ja käitumise tervist ja keskkonda hoidvaks ning vähendame riskikäitumist.</p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	<div> <div> 3 HEA TERVIS JA HEAOLU </div> <div> 10 EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE </div> </div>

7. Tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkuse tagamine		01.06.2020–24.12.2039	
Projekti eesmärk on tagada inimeste tervisevajadustele vajalike tervishoiuteenuste olemasolu ja kättesaadavus ning selleks vajalikud inim- ja rahalised ressursid ning toetavad digilahendused ja tehnoloogiad.	<p>Pikaajaline tulemus: Tervisesüsteemi arengusuunad aastaks 2040 arvestavad elanikkonna tervisevajadustega ning tervisevaldkonna arengute ja võimalustega ning integreeritust sotsiaalvaldkonnaga. Kokku on lepitud ravikindlustussüsteemi jätkusuutlikkust tagav tervishoiu rahastamise mudel ja üleminekuks vajalik elluviimisplaan.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arengusuundade dokumendid on heaks kiidetud, rakenduskavade alusel on planeeritud lähiaastate jätkutegevused; • tervisesüsteemi toimivuse esimene hindamine on läbi viidud; • vastu on võetud õenduse määrus, millega määratletakse eriõe roll ning ellu on viidud õenduse arendusnõukogus kokkulepitud prioriteedid; • koostatud on residentuurikorralduse arendamise tegevuskava; kokku on lepitud residentuuritellimus ja rakenduskõrghariduse koolitustellimus 2024/2025. aastaks ning praktikakorraldus; • tervishoiutöötajate tööjõuvajaduse prognoosimudeli kirjeldus on loodud, minimaalne andmekogum on määratletud ning tervishoiutööjõu planeerimisega seotud kompetentsid on kaardistatud; • tervishoiu rahastamise jätkusuutlikkuse tagamiseks on vastavalt valitsuse otsusele vajalikud tegevused ellu viidud. 	<p>Vastutaja: terviseala asekancler Anniki Lai</p> <p>Projektijuht: tervisesüsteemi arendamise osakonna juhataja Kersti Esnar</p>	<p>Kaasvastutaja: Tervise Arengu Instituut, Terviseamet, Tervisekassa</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Kõik asutused</u> viivad rakenduskavade valmimisel kokkulepitud tegevused ellu ning panustavad teistes alaprojektides eelnevalt kokku lepitud tegevuste ellu viimisel.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse G. <i>Uuendame sotsiaalkaitse korraldust, arvestades ühiskondlikke muutusi</i>.</p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	<div> <div> 3 HEA TERVIS JA HEAOLU </div> <div> 10 EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE </div> </div>

8. Elukaareülene vaimse tervise tugi		03.01.2022–24.12.2027	
<p>Vaimse tervise probleemid on aasta-aastalt kasvanud. Arenguhüpet vajavad mitmed süsteemi alustalad – andmetega tagatus teadmispõhise poliitika kujundamiseks, vaimse tervise teenuste ja psühholoogilise abi kättesaadavus (eriti vähesema intensiivsusega ja madala lävendiga abi suunal), spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmine ja spetsialistide piisavus, kogukonnatoe ja -teenuste tutvustamine ja arendamine. Häirete tekke ärahoidmiseks tuleb tegeleda edendus- ja ennetustööga ja stigma vähendamisega ühiskonnas. 2024. aastal on eritähelpanu all laste ja noorte vaimne tervis.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Vaimse tervise käsitus on samaväärne füüsilise tervise käsitlusega ning välja on kujundatud enesehoiu, ennetuse ja teenuste süsteem, mis toetab inimeste heaolu, aitab ära hoida vaimse tervise probleemide teket või probleemide süvenemist ning pakub inimestele õigeaegset ja kvaliteetset abi.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vabariigi Valitsusele on esitatud analüüs ja ettepanekud laste ja noorte vaimse tervise parandamise lahenduste kohta; • valminud on suitsiidiennetuse tegevuskava ja ellu on viidud kiireid lahendusi; • KOV toetusfondi on antud üle meetmed, mis aitavad neil kohalikul tasemel teenust pakkuda; • tervishoiuteenuste alusseaduses on tervishoiuteenuste hulka hõlmatud psühhosotsiaalsed teenused; • vaimse tervise valdkonna spetsialiste on koolitatud väheintensiivseid psühholoogilisi sekkumisi rakendama; • olemas on õpetajate sotsiaal-emotsionaalsete oskuste koolituse mõjuanalüüsi tulemused. 	<p>Vastutaja: terviseala asekanstler Anniki Lai</p> <p>Projekti juht: vaimse tervise poliitika juht Anne Randväli</p>	<p>Kaasvastutajad: Tervise Arengu Instituut, Sotsiaalkindlustusamet, TEHIK</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Tervise Arengu Instituut</u> tegeleb õpetajate sotsiaal-emotsionaalsete oskuste parandamisega, VIPSide rakendamisega, seiresüsteemiga. <u>Sotsiaalkindlustusamet</u> rakendab suitsiidiennetuse kava. <u>TEHIK</u> arendab seiresüsteemi ja andmete juhtimislauda. <u>Tervisekassa</u> kaalub võimalust hakata eest vedama vaimse tervise digilahenduste arendustegevusi.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse C. <i>Toetame vaimset tervist ning vähendame vaimset ja füüsilist vägivalda.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	<div> <div> 3 HEA TERVIS JA HEAOLU </div> <div> 10 EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE </div> </div>

9. Palliatiivne ravi, geriaatria ja patsienditestament		02.01.2024–31.12.2030	
<p>Elanikkond vananeb, progresseeruvate krooniliste haigustega inimeste ja mitmikkaigustega eakate arvukus tõuseb ja kasvab vajadus palliatiivse ja geriaatrilise ravi järele. Riiklik strateegia nende ravikäsitluste süsteemseks korraldamiseks puudub ning teenuste kättesaadavus, integratsioon ja rahastamine on ebapiisav. Puudu on vastava ettevalmistusega tervishoiutöötajaid ja spetsialiste. Teadlikkus on tervishoius ja ühiskonnas madal.</p> <p>Palliatiivse ravi ja elulõpu raviotsuste teema on omavahel seotud ja neid tuleb käsitleda komplekselt. Seadustes on sätestatud, et enne raviteenuse osutamist otsustusvõimetule patsiendile peab välja selgitama tema tahte. Täna puudub ühtne süsteem, mida usaldaksid ja saaksid kasutada nii teenuseosutajad kui ka inimesed.</p> <p>Otsustusvõimetuks jäänud patsientide autonoomia tervishoiusüsteemis pole kaitstud ja inimesed võivad saada ravi, mida nad otsustusvõimelisena ei sooviks.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Palliatiivne ja geriaatriline ravi on tervishoiusüsteemi osad, on integreeritud sotsiaalteenusega ja kättesaadavad kõigis Eesti piirkondades. Välja on töötatud palliatiivse ja geriaatrilise ravi poliitiline raamistik, ravikorraldus, teenuste standardid ning rahastus. Vastav väljaõpe on tagatud baas- ning täiendõppes. Patsienditestamendi koostamine on inimestele ja tervishoiutöötajatele selgelt arusaadav ja lihtsalt kättesaadav. Patsiendi ja tervishoiutöötaja õigused ja kohustused on sätestatud õiguskindlalt ja õigusselgelt ning õiguste kuritarvitamise riskid on maandatud.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vabariigi Valitsusele on esitatud analüüs ja ettepanekud palliatiivse ravi korraldamiseks ning patsienditestamendi koostamise õigusliku võimaluse lihtsustamise ja elulõpu otsuste määratlemise kohta; • koostöös Tervisekassaga on välja töötatud palliatiivse ja geriaatrilise ravi kompleksse korralduse suunised. 	<p>Vastutaja: terviseala asekancler Anniki Lai</p> <p>Projektijuht: nõunik-peakaplan Katri Aaslav-Tepandi</p>	<p>Kaasvastutajad: Tervisekassa, TEHIK</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Tervisekassa</u> töötab välja ja rakendab palliatiivse ja geriaatrilise ravi raviprotsessi kompleksse korralduse; kujundab vastavate teenuste sisukirjeldused, standardid ja hinnad; teeb koostööd ja konsulteerib erinevate ekspertidega, partnerite ning teenuseosutajatega. <u>TEHIK</u> pakub patsienditestamendi rakendamisel TIS tehniliste küsimuste tuge.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse G. <i>Uuendame sotsiaalkaitse korraldust, arvestades ühiskondlikke muutusi.</i></p> <p>E. <i>Lõimime tervishoiu- ja sotsiaalteenused inimesekeskselt.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	<div> <div> 3 HEA TERVIS JA HEAOLU </div> <div> 10 EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE </div> </div>

10. Rohepöörde edendamine		02.01.2024–31.12.2030	
<p>Inimtekkelise süsihappegaasi atmosfääri paiskamine on põhjustanud äkilise atmosfääri temperatuuri kasvamise ning kliimamuutused, mis toovad endaga kaasa äärmuslikke ilmastikuolusid, suureneva õhusaaste, puhta toidu ja vee kättesaadavuse probleemi ning ohtlike haigustekitajate ja haiguste suurema leviku.</p> <p>Kliimamuutused põhjustavad inimeste vaimse ning füüsilise heaolu halvenemise ja võivad põhjustada surma. Kliimamuutused toovad kaasa ka märkimisväärse julgeolekuohu, sest suurenevad konkurents piiratud ressurssidele ning massiline ränne eluks jätkusuutlikemasse piirkondadesse.</p>	<p>Pikaajaline tulemus (aastaks 2030):</p> <ul style="list-style-type: none"> Kasvuhoonegaaside (KHG) netoheide on 70% vähem kui 1990.a. Kliimariske teadvustavaid ja vastavaid meetmeid võtnud inimesi on 35% elanikkonnast (2015.a 28%) (<i>Eurobaromeetri uuring</i>). Suvekuude suremus on alla 22,5% (% aastasest kogusuremusest) (2015.a 22,7%) (Statistikaameti andmetel). 100% elektritarbimisest, 65% energiatarbimisest ja 63% soojuse lõpptarbimisest põhineb taastuvatel allikatel. Ühistranspordi, jalgrattaga või jalgsi töökäijate osakaal elanikkonnast on 55%. Korduvkasutatava pakendi osakaal moodustab 10%. <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> SOMi valitsemisala asutused on hinnanud kasvuhoonegaaside (KHG) heite mahud ning leppinud kokku KHG vähendamise eesmärgid ja tegevuskava; loodud on kliimaeesmärkide seire ja kliimamõjude näidikulaud; tervishoiu- ja hoolekandesektori KHG vähendamiseks on kaardistatud Eesti sisesed ning rahvusvahelised initsiatiivid/kogemused ja sektori esindajatega lepitud kokku KHG vähendamise eesmärgid ning tegevuskava; vastu on võetud rahvatervishoiu seadus ja selle rakendusaktid, millega on loodud alus tervise ning kliima heaolule ja ravimiregulatsiooni pakett, millega lihtsustatakse kõlbmatute ravimite käitlemise korda ja vähendatakse ravimijäätmete sattumise ohtu keskkonda; valminud on antimikroobse resistentsuse tervise, keskkonna ja maaelu valdkondade ülene ohjekava; Terviseamet on töötanud välja teaduspõhise riikliku seire metoodika veekvaliteedi näitajate osas kui ka siirutajate kaudu levivate haigustekitajate kohta. 	<p>Vastutaja: kantsler Maarjo Mändmaa</p> <p>Projektijuht: Toomas Jõgeva</p>	<p>Kaasvastutajad: Terviseamet, Tervise Arengu Instituut, Ravimiamet, Sotsiaalkindlustusamet, Tervisekassa, TEHIK</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Kõik asutused</u> hindavad KHG jalajälje ja lepivad kokku KHG vähendamise eesmärgid. <u>Terviseamet</u> töötab välja teaduspõhise riikliku seire metoodika veekvaliteedi näitajate kui ka siirutajate (haigustekitajaid kandvate putukate – eelkõige puugid ja sääsed) kaudu levivate tekitajate osas.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse B. <i>Kujundame elukeskkonna ning inimeste hoiakuid ja käitumist tervist ja keskkonda hoidvaks ning vähendame riskikäitumist.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	<div>13 KLIIMAMEETMED</div>
11. Andmed otsuste tegemiseks		02.01.2024–31.12.2025	

<p>Läbi aastate on kogutud väga palju digitaalseid andmeid, aga nende kasutamine otsuste tegemiseks on minimaalne ning andmete kasutamiseks tuleb läbi teha pikk ja kohmakas protsess. See ei vasta kasutajate ootustele ega Digiühiskonna arengukava 2030 ühele strateegilisele eesmärgile „Andmepõhine riigivalitsemine ja andmete taaskasutus“. Samuti on see andmesitajatele koormav, kuna tihti küsitakse andmeid mitu korda, erineval moel ja erinevatesse kanalitesse.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: SOMi valitsemisala üleselt on võimalik kasutada erinevate andmekogude andmeid vajalike poliitilise otsuste ja juhtimisotsuste tegemiseks ning toetatud on kiire operatiivinfo väljastamine kiireloomuliste otsuste tegemiseks. Andmete väljastamise protsess on optimeeritud. Andmete omamise ja töötlemise juriidiline korraldus on viidud mõistlikule, väikseima bürokraatia tasemele.</p> <p>Tulemused 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> koostatud on ülevaade kogutavatest andmetest ning andmetest, mida vajatakse; andmevajadused on prioriseeritud; analüüsitud ja tuvastatud on andmete topeltkogumised ning SOM VA juhtkonnale on esitatud kogumise optimeerimiseks lahendusettepanekud; koostatud on ülevaade andmeväljastusprotsessi probleemidest ning sidusrühmade ootustest, esitatud on muudatusettepanekud andmeväljastusprotsessi protsessi tõhustamiseks ning õigusaktide muudatusettepanekud andmeväljastusprotsessi takistuste kõrvaldamiseks ja süsteemi selguse ja lihtsuse toetamiseks; andmeladude kasutuselevõtu eeltööd ja esimesed praktilised sammud laiaulatuslikuks TEHIK hallatud andmeladudele üleminekuks on tehtud. 	<p>Vastutaja: TEHIKu direktor Margus Arm</p> <p>Projektijuht: Epp Immato</p>	<p>Kaasvastutajad: Sotsiaalministeerium, Tervisekassa, Terviseamet, Tervise Arengu Instituut, Sotsiaalkindlustusamet</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Sotsiaalministeerium</u> valmistab ette õigusmuudatused ning teeb ettepanekud, kuidas muuta andmeväljastusprotsessi lihtsamaks ja kiiremaks.</p> <p><u>Teised rakendusasutused</u> teostavad analüüsi enda kogutavatest andmetest ja andmevajadustest ning prioriseerivad andmevajadused; kannavad oma andmekogudekohased metaandmed Teabekeskusesse või RIHAKESse; juurutavad andmekvaliteedi tagamise tegevused ja parandavad andmekvaliteeti vastavalt kokkulepitud reeglitele.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse A. <i>Suurendame valitsemise ühtsust ja tagame sujuva riigi toimimise.</i></p>	<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p> <div data-bbox="1848 900 2040 1129"> <p>16 RAHU, ÕIGUSKAITSE JA TUGEVAID INSTITUTSIIONID</p> </div>		

12. Säästva innovatsiooni projekt		01.04.2023–29.12.2024	
<p>Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas osutavate teenuste (sh toetuste) struktuur ja pakkumine on killustunud ning vajab uuendamist, ühtlustamist ja tänapäevastele alustele toomist. Sotsiaalministeerium on võtnud eesmärgiks liikuda üle teenuspõhisele juhtimisele. Vabariigi Valitsuse üheks prioriteediks on laiapõhjalise riigieelarve revisjon, mille peamiseks oodatavaks tulemiks on eelarveliste vahendite tõhusam ja tulemuslikum kasutamine valdkondlike eesmärkide saavutamiseks ning riigi kulubaasi vähendamiseks.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas on tegevused läbimõeldud kliendikeskselt, teenuseid pakutakse efektiivselt ja ollakse paindlikumad leidma ja rakendama innovaatilisi lahendusi. Teenused ja valitsemisala struktuurid on korrastatud, teenuspõhist juhtimist rakendatakse põimitult nii ministeeriumis kui valitsemisala rakendusasutustes.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laiapõhjalise riigieelarverevisjoni (nullbaasilise eelarve) projekt on läbiviidud ja tõhustamisettepanekud kaardistatud; • Teenuspõhisele juhtimisele üleminekuks on loodud valitsemisala teenuste ülevaade ja ühetaoliselt korrastatud teenuste struktuur ning alustatud on teenusepõhise juhtimise juurutamisega; • riigireformi raames on meditsiiniseadmete valdkond viidud Terviseametist üle Ravimiametisse. 	<p>Vastutaja: kantsler Maarjo Mändmaa</p> <p>Projekti juht: innovatsiooni vastutusvaldkonna asekancler Nele Labi</p>	<p>Kaasvastutajad: Terviseamet, Ravimiamet, Tervisekassa, Tervise Arengu Instituut, TEHIK, Sotsiaalkindlustusamet</p> <p>Ootused kaasvastutajatele: <u>Kõik asutused</u> korraldavad koostöövõrgustikus vajaliku infovahetuse, annavad vajaliku sisendinfo erinevates projekti tegevustes ning rakendavad tehtud otsuseid oma asutuses.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse A. <i>Suurendame valitsemise ühtsust ja tagame sujuva riigi toimimise.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p>	

13. Sotsiaalministeeriumi valitsemisala kriisivalmiduse suurendamine		01.10.2022–15.12.2024	
<p>Viimaste aastate sündmused (COVID-19 ja Vene-Ukraina sõda) on näidanud Sotsiaalministeeriumi ja tema valitsemisala ebaühtlast valmisolekut tsiviilkriisideks ja riigikaitseks. Senine õigusruum on muutumises – valmivast tsiviilkriisi ja riigikaitse seadusest (paralleelselt menetluses ka hädaolukorra seaduse muudatused) on tulemas uued nõuded, milleks peame arendama oma olukorrateadlikkust, kriisijuhtimist ja -võimeid ning koostööd.</p>	<p>Pikaajaline tulemus: Ministeeriumi ja valitsemisala asutuste töötajad on teadlikud oma kriisirollist ja oskavad ohu ilmnedes tuginedes organisatsioonisisestele juhenditele reageerida.</p> <p>Tulemus 2024. aastal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • määratletud on SOM valitsemisala riigikaitse ülesanded, valminud Riigi kaitsetegevuskava ja SOM alamkava; • CER direktiivi ülevõtmiseks on HOS eriseadused ja rakendusaktid SOM valitsemisalas valminud, sh uutele ETO-dele on kriteeriumid määratud; • valminud on koostöös KOV-dega vältimatu sotsiaalabi rakenduskava; • uuendatud on tervishoiualase hädaolukorra plaan; • loodud on riigi tervishoiuvaru mudel; • koostatud on SOM valitsemisala ulatusliku küberründe kriisiplaan. 	<p>Vastutaja: kantsler Maarjo Mändmaa</p> <p>Projektijuht: kriisireguleerimis- ja toimepidevuse juht Häli Tarum</p>	<p>Kaasvastutajad: Terviseamet, Tervise Arengu Instituut, Ravimiamet, Tervisekassa, Sotsiaalkindlustusamet TEHIK</p> <p>Ootus kaasvastutajatele: <u>Kõik asutused</u> seavad projekti raames oma vastutada olevatele tegevustele eesmärgid ja etapid, koostavad ajakava ja meeskonna ning raporteerivad tegevuste täitmist igakuiselt PlanProsse.</p>
<p>Seos strateegiaga "Eesti 2035": Prioriteetne projekt panustab strateegias "Eesti 2035" vajalikku muutusesse D. <i>Parandame riigi rahvusvahelist positsiooni ja tagame julgeoleku ning turvalisuse.</i></p>		<p>Seosed ÜRO ülemaailmsete säästva arengu eesmärkidega:</p> <div data-bbox="1832 979 2069 1214"> <p>16 RAHU, ÕIGUSKAITSE JA TUGEVAID INSTITUTSIOONID</p> </div>	